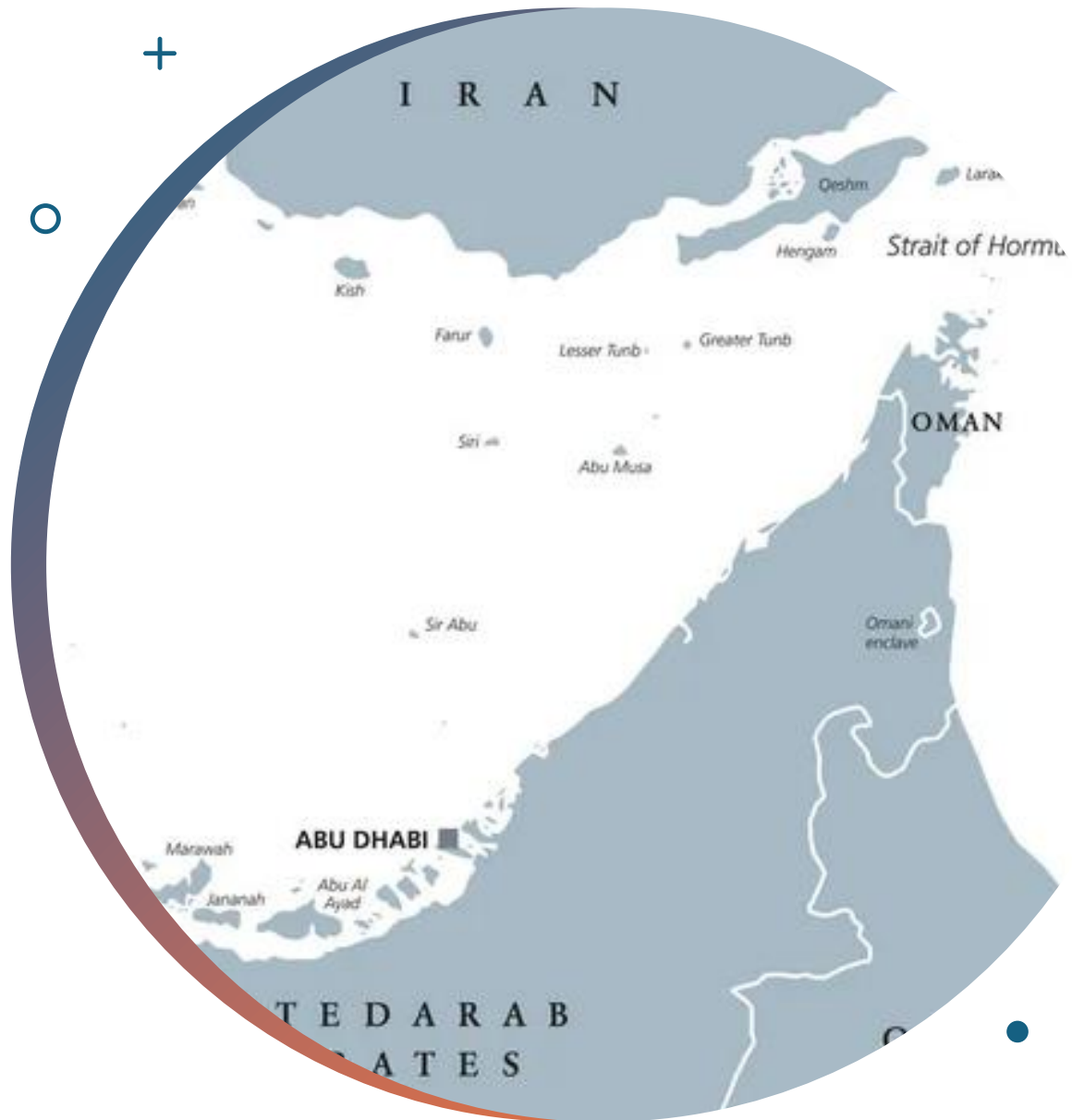

Στενά του Ορμούζ και ελληνική ναυτιλία:

Ελευθερία ναυσιπλοΐας, Δίκαιο της Θάλασσας και γεωπολιτική ασφάλεια

Δρ. Λυκούργος Λιακάκος, Επιστημονικός Διευθυντής
ΜΕΣΟΝΗΣΟΣ

Εισαγωγή

- Από τη γεωπολιτική κρίση στη ναυτιλιακή ασφάλεια
- Ορμούζ: κρίσιμο σημείο της παγκόσμιας ενέργειας
- Ελληνική ναυτιλία: άμεση έκθεση, άμεσο συμφέρον

Στενά του Ορμούζ

Είναι γνωστά ως ένα από τα πιο στρατηγικά θαλάσσια περάσματα (chokepoints)

Την 1η Μαρτίου, η κυκλοφορία στα Στενά μειώθηκε κατά **86%**

Περισσότερα από 250 δεξαμενόπλοια αγκυροβόλησαν, έκαναν αναστροφή ή περιμένουν σε ανοικτά νερά

Οι τιμές του πετρελαίου **αυξήθηκαν κατά 10%** μετά το de facto κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ

Το **70%-80%** του πετρελαίου και του LNG που περνά μέσα από τα Στενά κατευθύνεται σε ασιατικές χώρες (όπως δείχνει και το μεγάλο βέλος στον χάρτη «Προς την Ασία», ενώ ένα μικρότερο δείχνει «Προς την Ευρώπη»)

Κύριοι εισαγωγείς πετρελαίου που διέρχεται από τα Στενά του Ορμούζ:

- Κίνα
- Ινδία
- Ιαπωνία
- Νότια Κορέα

Γιατί το Ορμούζ έχει σημασία

- ~20 mb/d πετρελαίου και προϊόντων το 2025
- ~ 25% του παγκόσμιου θαλάσσιου εμπορίου πετρελαίου
- Περιορισμένες εναλλακτικές διαδρομές

Η ελληνική ναυτιλία ως παγκόσμιος δρων

- ~5.700 ελληνόκτητα πλοία
- ~20% της παγκόσμιας χωρητικότητας
- > 61% του στόλου της ΕΕ

World cargo shipping lanes

Η αρχή της ελευθερίας ναυσιπλοΐας

- Η θάλασσα ως χώρος διεθνούς κυκλοφορίας
- Η ναυσιπλοΐα ως θεμέλιο εμπορίου και ασφάλειας
- Το Δίκαιο της Θάλασσας ως πλαίσιο προβλεψιμότητας

Transit Passage και UNCLOS: το κρίσιμο δικαίωμα

Άρθρο 37: στενά διεθνούς
ναυσιπλοΐας

Άρθρο 38: δικαίωμα transit
passage

Συνεχής και ταχεία διέλευση

Όχι μονομερής παρεμπόδιση

Τα όρια του παράκτιου κράτους

Άρθρο 42:
ρύθμιση, όχι
ακύρωση

Άρθρο 44:
καμία
αναστολή
transit passage

Η ασφάλεια δεν
μπορεί να γίνει
πρόσχημα
αποκλεισμού

Ιράν UNCLOS & Εθιμικό Δίκαιο

Υπέγραψε, αλλά δεν έχει επικυρώσει
την UNCLOS

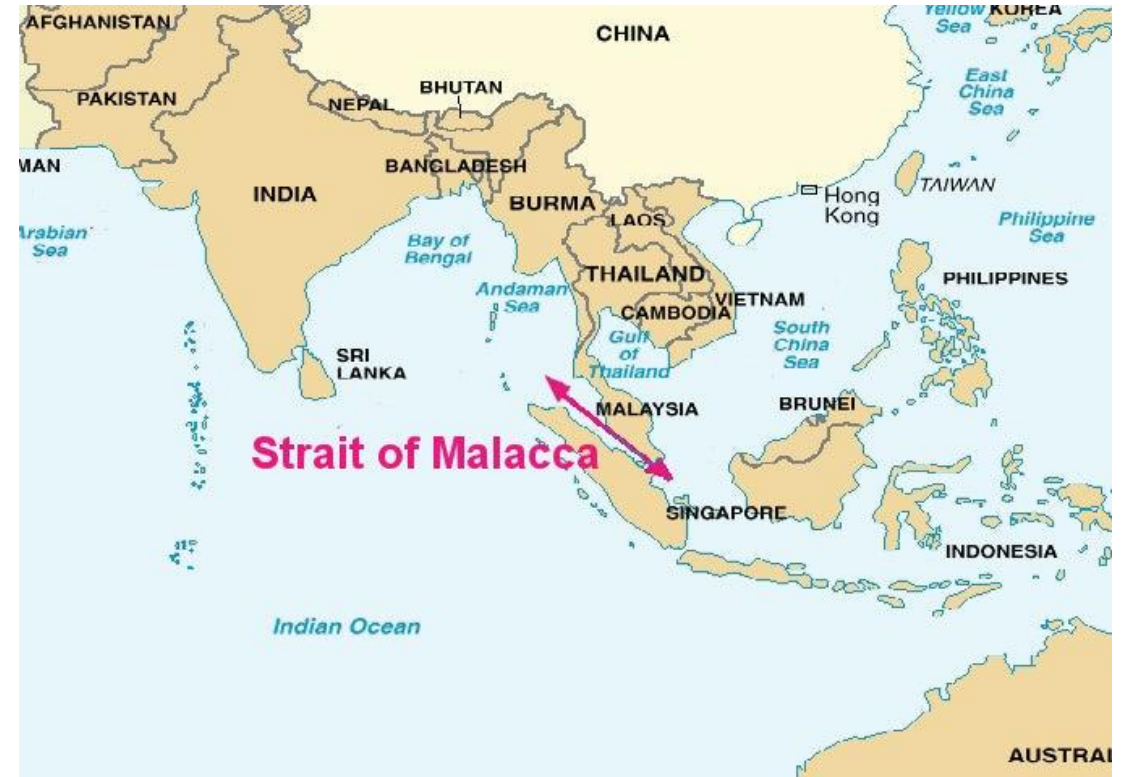
Το επιχείρημα της εθιμικότητας
παραμένει κρίσιμο

Η μη επικύρωση δεν σημαίνει δικαίωμα
αποκλεισμού

Άρθρο 18 VCLT ως επικουρικό
επιχείρημα καλόπιστης συμπεριφοράς

Δεν είναι όλα τα περάσματα ίδια

- Φυσικά διεθνή στενά: Ορμούζ, Μάλακκα
- Ειδικά συμβατικά καθεστώτα: Μοντρέ
- Τεχνητές διώρυγες: Σουέζ, Παναμάς
- Άλλο τέλη υποδομής, άλλο γεωγραφική εργαλειοποίηση

Επικίνδυνο δυνητικό προηγούμενο

- Ορμούζ: 20,9 mb/d στο α' εξάμηνο 2025
- Μάλακα: 23,2 mb/d στο α' εξάμηνο 2025
- Το πρόβλημα δεν είναι τοπικό, είναι συστημικό
- Το προηγούμενο αφορά όλη την παγκόσμια ναυσιπλοΐα

Major and the most important Straits for trade

Strait of Malacca

Strait of Hormuz

Bab el-Mandeb Strait

Strait of Gibraltar

Turkish Straits

Bering Strait

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΟΥ ΟΡΜΟΥΖ: ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ, ΝΑΥΛΟΙ, ΠΑΡΑΚΑΜΨΕΙΣ

Από τη γεωπολιτική αβεβαιότητα στο πραγματικό κόστος της ναυτιλίας

1. ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Από χαμηλά δεκαδικά ποσοστά σε πολλαπλάσια επίπεδα.

Μεγάλη αύξηση του κόστους ανά ταξίδι.

2. ΝΑΥΛΟΙ ΔΕΞΑΜΕΝΟΠΛΟΙΩΝ

Λιγότερη διαθέσιμη χωρητικότητα σημαίνει υψηλότερο ημερήσιο κόστος ναύλωσης. Οι ναύλοι εκτινάσσονται.

3. ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΜΕΣΩ ΑΦΡΙΚΗΣ

+10 έως +15 ημέρες σε κρίσιμες διαδρομές Ασία – Ευρώπη.
~1 εκατ. δολ. καύσιμα ανά ταξίδι (one-way).

4. ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ

1.500 – 4.000 δολ. ανά εμπορευματοκιβώτιο σε ορισμένα δίκτυα το 2026.

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟΣ
ΚΙΝΔΥΝΟΣ

ΚΟΣΤΟΣ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΑΥΞΗΣΗ ΤΙΜΩΝ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ &
ΠΙΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΟ ΟΡΜΟΥΖ ΕΙΝΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΕΝΕΙ ΣΤΟ ΟΡΜΟΥΖ.

Συμπεράσματα

Η ελευθερία ναυσιπλοΐας ως ελληνικό στρατηγικό συμφέρον

- Η ελληνική ναυτιλία είναι πυλώνας εθνικής ισχύος και ευρωπαϊκής ανθεκτικότητας.
- Η ελευθερία ναυσιπλοΐας είναι άμεσο ελληνικό στρατηγικό συμφέρον.
- Κλειστά ή επισφαλή στενά σημαίνουν ακριβότερα ασφάλιστρα, ναύλους, καύσιμα και καθυστερήσεις.
- Η ελληνόκτητη ναυτιλία χρειάζεται ενιαία θεσμική φωνή και κοινή στρατηγική διεκδίκησης.
- Απαιτούνται κρατική θωράκιση, ευρωπαϊκός μηχανισμός θαλάσσιας ασφάλειας και Κέντρο Ναυτιλιακής Εκτίμησης Κινδύνου.

An aerial photograph of a coastline. The water is a deep, dark teal color, transitioning to a lighter, sandy green near the shore. A large, irregularly shaped island is visible in the upper right quadrant, with a reddish-brown center and a darker, almost black outer ring. The land in the lower left is a light tan color, showing some sparse vegetation and a few small structures. The overall scene is captured from a high angle, looking down at the water and land.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ